Numurs maksà 6 kap.

Zihņa

Wisu semju proletareeschi saweenojatees!

Kreewijas soz.-dem. strahdneeku partija.

№ 10. Sozialdemokratisks deenas laikraksts. Peterpilî, sestdeen, 18. (31.) martâ 1917. g.

Monarkija kritusi! Lai dsihwo satwersmes sapulze!

Lai dsihwo demokratiska republika!

Par ko zihņas rewoluzionarà sozialdemokratija?

Usnakot brihwibas deenam ispeldejuschas deenas gaismâ daudsas wezàs un pat jaunàs politiskàs partijas. Katru deenu rodas jaunas politiskas awises un katra no tàm usko nebuht aizina, ko nebuht sola tautai, kura teek usaizinata eet pa schahdu waj tahdu zeku. Starp schim jaunajàm awisem atrodas ari muhsu „Zihņa". Teesa, winas wehsture eesihkas ar schodeenu, bet gluschi otradi — wairak kà desmiti gadus, wajaschanu un sihwas zihņas pilnos gadus ta skaita jau sawâ pagahtnê. Wina daudz ko pahrzetusi, daudz ko peedsihwojusi un ne wiseem wina ir swescha — daudseem, koti daudseem wina nahk pretim, ka weza pasihsama. Un tomehr mehs atrodam par wajadsigu teikt katram lasitajam un lasitajai kas mehs esam un par ko mehs ejam atklahtâ zihņâ. Tagad, kad gruhtà gadu desmitu ilgà apakschsemes zihņa ir pabeigta, kad „Zihņa" lihdz ar ziteem wezàs waras eenaidneekeem war uselpot weeglaki, nebuhs leeki atkahrtot un pastrihpot to zeku, pa kuru mehs ejam un uz kuru mehs sauzam sawus lasitajus.

Katru deenu rodas jauni laikraksti; gan tà sauktàs bulwaru lapas, gan ari daschadu wirseenu godigi waj negodigi organi. Sewischki teek winos plappats par tautas brihwibu, rewoluziju, demokratisko republiku un zitàm tagad no wispahribas eezeenitàm leetam. Katrs zenschas nostahdit sewi tautas azîs wislabakâ gaismâ, zenschas peelabinatees rewoluzionarai masai, lai wehlak to ar droschu roku waditu pa saweem tumschajeem zeleem. Daudz ir tagad tahdu laikrakstu, kas swaidas ar rewoluzionarajeem wahrdeem, runà par republiku un rewoluziju, par atmaksu bijuscheem tiraneem. Bet kur bija wisi schee spalwas un mutes waroni, kad no wiseem wajata un spaidita smaka apakschsemê muhsu „Zihņa", kad winas rakstitaji un lasitaji schmadsinaja katordsneeku dselschus daschadâs Kreewijas malâs? Kur bija wini, kad patwaldiba, pret kuru gahja karâ „Zihņa" meta muhs zeetumos, suhtija muhs uz Sibirijas seemeleem un speeda tuhkstoschus mellet glahbinu sweschâs semês? — Tad winu nebija, nebija pateesibà winu tagadejo gihmju — bija ziti, jo beeschi gluschi preteji. Tikpat „aisgrahbti", kà tagad wini kleedz par eekaroto brihwibu, tapat agrak wini dseedaja slawas dseesmas zariskai waldibai, wezai meschonibai. Kad bija citi laiki, bija ari zitas dseesmas. Wahrdu sakot: ka maisi ehd, ta dseesmu dseed. Tahda ir burschuasijas morale un pehz tàs ari rihkojas leelakà daka no muhsu spalwas waroneem. Bet ja tahda ir burschuasijas morale un ja tahda ir burschuasijas ideologu rihkoschanàs, tad proletariata morale un wina preekschstahwju ieturescha nàs, jaaka, atkarajas no ziteem daudz swarigakeem apstahkleem. Proletariata rewoluzionarà prese leekas waditees tikai no sawas schkiras interesem no sawas partijas lehmumeem. Tamdehk naw brihnums, ka „Zihņa" politusi wehl pee saweem wezeem lozungeem. Kà apakschsemê, tà ari tagad legalas pastahweschanas laikâ mehs gribam weenmehr eet kopâ ar sawu schkiru — proletariatu. Bet lai katrs sinatu, ko mehs gribam un ko mehs nesam strahdneeku schkirai, tad mehs teiksim skaidri sawus mehrkus, rahdisim tos zeļus, pa kureem mehs ejam. Mehs ejam atklahti. Ar mums, waj pret mums, lai iswehlas katrs domajoschs zilweks.

„Zihņa" ir apsinigà proletariata, rewoluzionaràs sozialdemokratijas laikraksts un, kà tahds, saprotams, isteiz strahdneeku schkiras intereses. „Zihņa" aisstahw un zihņas tik par to, kas atnes strahdneeku schkirai kahdu nebuht labumu, kas sekmê darba ļauschu atswabinaschanas darbu.

Walsts ir zilweku sabeedriba kurâ walda weena waj otra schkira par pahrejàm, t. i. masakums apspeesch wairakumu. Walsts wara ir scho waldoscho schkiru waldischanas un apspeeschanas eerozis un walsts likumi sawkahrt palidz eerobeschot apspeestos un dod preekschrozibas, priwilegijas mantigàm schkiram. Katra rewoluzija nosihmê semako schkiru sekmiga zihņa pret wezo waru, pret apspeedejàm schkiram. Zihņa par brihwibu nosihmê neko zitu, kà wezo likumu lauschanu un jaunu radischanu, apspeesto schkiru eerobeschojumu un waldoscho schkiru priwilegiju atzelschanu. Katra sabeedrista zihņa top par politiku, wehrschas galu galâ pret waldibu, jo waldiba un waldoschàs schkiras ir weens un tas pats — tee paschi wehschi, tikai zitâ kulitê.

Rewoluzionarà sozialdemokratija to saprot itin labi un tamdehk wispirms wehrsch sawus eerotschus pret waldibu — zenschas schahdâ, waj tahdâ kahrtâ darit eespaidu uz winu un beidsot zenschas pat scho walsts waru sagrahbt pilnigi sawâs rokâs, lai waretu iswest proletariata diktaturas zeļâ sawâ programâ paredsetàs reformas.

Wisneezigakàs strahdneeka materiala waj garigà stahwokla uslabschanas mehginajums otduras pret likumu eerobeschojumeem un waldibas pretdarbibu. Tihri dabiski tamdehk, ka rewoluzionarà sozialdemokratija pirmâ weetâ stahda zihņu ar walsts waru.

Un schahdas zihņas sekas ir ari tagadejà rewoluzija Kreewijâ. Rewoluzionarà sozialdemokratija jau sen bija sahkuši zihņu pret zarisko waldibu, lai guhtu labakus, brihwakus apstahkļus preeksch zihņas par strahdneeku schkiras stahwokła uilaboschanu. Mehs sauzam tautu uz zarisma gahschanu, lai eewestu brihwaku eekahrtu, kur darba tautai buhtu leelaks eespaids uz walsts pahrwaldischanu. Zarisms tagad ir gahsts un mums atleek iswest dsihwê otru rewoluzijas daku — tàs brihwibas, kahdas nepeezeeschamas preeksch muhsu dsihwes labakas nostahdischanas. Mums wispirms jadabon tahda tautas preekschstahwiba, kas pilnigi aisstahwetu proletariata wajadsibas. Preeksch tam mums wajadsigs, lai wehleschanâs waretu peedalitees wisi, neisnemot ari seeweetes, lai neweenam nebuhtu wairak balsu par otru, lai katrs balsot waretu teeschi par eewehlamo preekschstahwi un lai pate balsoschana buhtu aizslahta ziteem neredsama. Ja pehz schahdàm wehleschanam, kuràm janoteek, saprotams, pilnigas runas, preses sapulschu brihwibas, apstahkłos iswehletà Satwersmes Sapulze sanahk, tad winai japahrskata wisi wezee likumi un winu weetà jarada jauni, kuri iswestu dsihwê muhsu programu un garantetu winas pareisu peemehroschanu. Rewoluzionarai strahdneeku un saldatu armijai japeespeesch burschuasiskà waldiba iswest dsihwê proletariata prasibas ar wiseem eespehjameem lihdsekleem.

Tahds ir tas zeksch, pa kuru zenschas eet rewoluzionarà sozialdemokratija. Zaur rewoluzijas turpinaschanu pee Satwersmes Sapulzes un zaur pehdejo pee demokratiskas republikas, — pee tautas brihwwalsts. Bet tas wehl naw wisi. Mehs sinam, ka wahrds: demokratiska republika, ir tagad gandrihz uz katra luhpam, sahkot ar ihsteem rewoluzionareem un beidsot ar wakarejeem kuratawu reschima kalpeem. Ja rewoluzionarà sozialdemokratija pirmâ weetâ stahda zihņu ar walsts waru, tad tas nenozimê, ka mehs gribam weenmehr eet kopâ ar sawu schkiru — proletariatu. Bet lai katrs sinatu, ko mehs gribam un ko mehs nesam strahdneeku schkirai, tad mehs teiksim skaidri sawus mehrkus, rahdisim tos zeļus, pa kureem mehs ejam. Mehs ejam atklahti. Ar mums, waj pret mums, lai iswehlas katrs domajoschs zilweks.

Zilweku kautuwe.

Ainas nahkoschâ karâ.*)

Wikuma Lamschs.

(Turpinajums).

Pehdejà nakts.

Es guku gultâ un skaitu lehnam lihdz simtam. Laikam buhs jau ap pusnakti, bet es arweenu wehl newaru aismigt. Istabâ dsirdama sitkai krahkschana. Man pa labi un pa kreisi guk, un ja es atieekos uz muguru, tad mans skats kriht atkal uz gultu, tikai no apakschas. Jo no durwim lihdz logeem gar seenu ir gultas, wairak stahweem. Un ikkurâ gultâ guk pa saldatam.

Laiku pa laikam kahds no wineem eekustas un smagi apweļas uz otreem sahneem.

Tur pee loga weens runà sapnî. Peepeschi winsch eekleedsàs skaļâ balsî: „Un, es tas neesu bijis! Es neesu aistizis ne gabalina no tàs drahts. Waj Juhs domajat, ka es blehdis!"

Tas isklausas, it kà runatu nomodâ. Es gribu winu usrunat. Bet jau palizis atkal klusu, un es klausos, kas wehl nahks. Bet winsch zeesch klusu un sapno tahlak. Winsch wehl dsihwo sawu darbinizas dsihwi, bet riht jau winam jabrauz karâ.

Wisapkahrt weenigi guloschi un krahzoschi zilweki.

Waj gan wehl kahds tà guk kasarmê ar wałejàm azim un raugos nahkotnê?

Manas domas maldas mahjup. Waj wina gan scho nakti guk. Waj wina manis wehl atmin — — nes, kà eet masinajam, winam patlaban sobi. — Naw labi tik agri prezetees. Neapprezejees aiseet weeglak karâ. — Waj karsch wehl ilgi tà wilkees? Mums ir weens otrs grasitis eekrahts. Bet ko tas nosihmê tagadejos dahrgajos laikos. Pabalsts seewai un behrnam tik neezigs, ka nepeeteek pat ihrei. Kur wina nems, ko ehst, tik lihdz krahjkases grahmatina buhs zauri? Buhs jaeet schuht. — Bet kà buhs, ja buhs simtuhkstoschi tahdu pat jaunu schuweju? Tad buhs jamehgina kahdu weikalinu atwehrt, kahdu pahrdotawinu. — Bet ja 100.000 zitas to paschu dara?

Par juhsu seewam un behrneem gahdàs walsts! Tà wakar skaneja pulka pawehle. Nu, naw jau jadomà tuhlin wisskiltakais. Karsch war drihsi isbeigtees. Warbuht pat nenonohk lihdz leeleem kautineem. Wehl jau war apdomatees un peezahptees.

Man pa leek weeglaki ap duhschu. Es redsu sewi garâ atkal pee sawa kantora galda, rakstam sawas frakto-sihmes. Es paraugos pulkstenî. — Ir jau wehlu — wehl pahri spalwas wilzeenu. Tad spalwu pee malas. Kantora swahrkus kaktâ pee seenas! Un nu tikai schigli uz eelu; jo Dora gaida ar wakarinam. Raug jau ti sehtas kanala tilts ar abàm leelajàm laternam. — Kas tur stahw tilta malâ un skatas nekustedamees kanalî? — Ta ir sewweete. Ta patlaban no kukuas, jo preekschauto nokarajas nekahrtigi uz semi. Usreis man itleekas it kà schee sarkanee brunschi man buhtu tik pasihstami. Un es nepaspehju apkertees, kad wina jau klusam apgreesusees mani usluhko leelàm azim.

„Dora! Waj tu?"

Wina pagreesch pret mani sawu asaru pilno seju un tschukst klusam:

„Wini ir noschaudwuschi manu wihru."

„Bet Dora!" isstauzos es isbailês: wina azim redsot slima — „tche es esmu! Waj tad tu manis wairak nepasihsti?"

Bet wina pakrata galwu, aisgreeschas netizigi projam un aiseet, kà sweesch eeze.

„Dora!" es eesauzas. „Dora!" — un isstiepju rokas pakal nosuhdoschajam tehlam. Schnukšteschana aisschnaudz manu kaklu.

Es uslezu — un tehdu tehdus sawâ gultâ. Zaur logu dsird gari wilktu signala tauri. Rihta gaisma atspihd pa logu.

Tà tad es tomehr biju aismirsis, bet sapnis nebija labs. Tikai naw jau laika pahrdomat, jo pa koridoru atskan soli. Smagu sahbaku soli atskan. Durwis spehji atweras.

„No gultas!" skan skaļâ balsî pawehle. Tas ir deschuras apakschwirsneeks. Jau tas pee nahkoschàm durwim. Un, schahwadamees un rokas staipidami, pazekas meegaini stahwi no gultam, lez augschâ un, drebuļodami no aukstuma, leen sawàs bikàs. Negribot tee kustas un goras. Tikai otrais signals: pehz kasijas! eedwesch masleet dsihwibas un jautribas tukschajos wehdaros...

Atwadischanàs.

Nu ar Deewu u. t. t.

Jau mehs stahwam kasarmas galmâ — zeļâ

Mehs esam saslebjuschi flintes un esam nogahjuschi sawrup. Schodeen neweens nerewidê apgehrbu. Wisi eet pa galwu pa kaklu

„Pehz ranizam".

„Ranizas uz muguru!"

Tahda raniza ir smaga leeta, ja to

Lai dsihwo rewoluzija un zihņa par sozialismu!

mokratija prasa demokratisko republiku, tad wina prasa ne tikai brihwu walsti, ne tikai sinamas reformas, bet gan turpina tikai labakos apstahkkos zihņu par saweem gala mehrkeem, par schkiru waldibas pilnigu isnihzinaschanu. Mums, saprotams, ir dahrga katra strahdneeka, katra apspeestà, pat wismasakà wajadsiba, bet mehs uf wisàm schim wajadsibam, uf wisu tagadejà materialà un teesiskà stahwokka uslaboschanu skatamees no strahdneeku schkiras wispahrejàs zihnas weedokka, tàpat ka uf tagadejo momentu katrs tahkredsigaks polititis skatas no rewoluzijas galigas uswaras weedokka: waj mehs paturesim sawus eeguwumus, jeb burschuasija mums labu daku no teem atnems. Katra reforma, katrs jauns eeguwums ir tikai solis uf preekschu leelajà zihnà par sozialismu — jaunu posiziju eeguhschana un nostiprinaschana. Ar brihwwalsts eeweschanu mehs gribam sekmet wisas zilwezes atswabinaschanu no eekschejam nesaskanam, zeeschanam. Weenus — strahdneekus, amatneekus, semneekus, — kas ar sawàm darba zilweka rokam sarausch wisas pasaules bagatibas, mehs aizinam stahtees muhsu rindàs, atteikties no tagadejàs eekahrtas un isnihzinot priwatihpaschumu, isnihzinat wisas tàs zeeschanas, kahdas japahrdsihwo darba tautai. Mehs gribam brihwot tautu preeksch pilnigas brihwibas, brahlibas un weenlihdsibas eekaroschanas, jo tikai brihws zilweks war speht pahrweidot wisu saimneezisko un sabeedrisko dsihwi uf ziteem pamateem. Pahrejos — muhsu apspeeedejus, kapitalistus, leelos semes ihpaschneekus un tirgotajus, bankeerus, — mehs isleetodami eekarotàs brihwibas peespeedisim atdot weenu sawu posiziju un preekschrozibu pehz otras, lihds muhsu iskaroto teesibu un organiseto pulku dselsis rinka speedeens buhs tik leels, kà pretotees sozialisma eeweschanas prasibai nebuhs nekahdas eespejas, warbuht, pat patikas ne tikai widus schkiram, bet pat leelkapitalisteem. Ar sozialam reformam no weenas puses mehs gribam uslabot darba tautas stahwokli zihnotees par darba tautas stahwokli zihnotees par darba algas paaugstinaschanu, darba aisardsibu, darba laika saihsinaschanu, par strahdneeku apdroschinaschanu katra darba un darba algas saudeschanas gadijeenà. Ar schim pascham reformam, paplaschinot winas lihds augstakam mehrom, mehs padarisim kapitalistu amatu par ne wisai patikkamu, jo kapitala pelna no schim reformam teek stipri apzirpta, winu teesibas un patwaka eerobeschoti, walsts wara ar katru deenu wairak slihdetu ahrà uf kapitalistu rokam un pamasam sahku pahreet darba tautas rokàs, kuras spehk ar katru deenu aug un pleschas ir plaschumà, ir dsikumà. Demokratiskàs republikas waldibai waj no no brihwa prahta waj no strahdneeku kustibas peespeestai jawed schi nemitigà zihņa pret kapitalisma zeetokshi. Bez sozialàm reformam tai jaeewed ari tahdi pahrgrosijumi, kuri isslehgtu waldoscho kapitalistu grupu usstahschanos ar waras lihdsekleem. Tamdehk mehs prasam pastahwigà karaspehka isnihzinaschanu, nodibinat winas weetà tautas miliziju kahrtibas usturescha-nai, wisas tautas apbrunoschana un apmahzischanu apeetees ar eerotscheem. Tahdà kahrtà is waldoschàs klikes rokam buhs israusts tas spehks ar kura palihdsibu tagad jau 3 gadi daschadu walstu eedsihwotaji bendè weens otru. Nebuhs schi milsigà spehka — buhs ari wairak zeribas, ka nowehrsti buhs tee asinainee kari, kahdi jo beeschi plosijàs lihds schim. Nebuhs ari eespehjams waldibai streiku un tamlihdsigu sadursmju gadijumos tik beeschi un plaschi leetot preti strahdneekeem brunoto spehku, jo armijas nebuhs un milizija ne labpraht klausis schis brahku slepkawoschanas pawehles un ja ari klausitu, tad wina, salihdsinot ar strahdneeku kopejo masu un to, ka wisi wini buhs wairak waj masak apbrunoti, ir koti neezigs spehks, lai apdraudetu muhsu usstahschanos. Waldoschàm schkiram gribot negribot nahktos apmeerinatees ar to, ka strahdneeku spehks ar katru deenu aug augumà, lai beidsot sanemtu wisu waru sawàs rokàs preeksch pilnigas issuhkschanas, isnihzinaschanas.

Tahdu sinamà mehrà meerigu atteezibas zeku mehs waretu paredset, ja waldoschàs schkiras buhtu peeteekoschi tahkredsigas, lai atsihtu strahdneeku uswaras neisbehgamibu. Bet pa leelakai dakai mums wehsture stahsta, ka waldneeki ir leelaee stuhrgalwji pasaulê, ka tautai sawà brihwibas uswaras gahjeenà katrs solits jasiaka sawàm asinim, ka ar labu dots nekas neteek, pat otrad—zenschas atnemts mums pat to, kas jau agrak eekarots.

Sakarà ar to grosas ari sozialdemokratijas usstahschanàs: daudsas demokratisko reformu prasibas paleek neispilditas, burschuasija ne par kahdu zenu nepeekahpjas. Atkal wiss janem ar waru, suhrà gruhtà zihnà. Un rewoluzionarà sozialdemokratija to saprot. Tamdehk wina aizina wisus apspeestos, netizet nekahdeem burschuasijas lakstigalu trallinajumeem, bet tizet tik sakteem, kas jau dsihwê notikuschi. Wina aizina juhs uf organiseschanos, aizina uf zihņu pret jaunu eenaidneeku— pret burschuasiju. Kamehr muhsu spehks naw peeteekoschs, mehs kontrolejam katru waldibas soli, mehs ar demonstrazijam, mihtineem, prasibam, ar streikeem speescham ispildit muhsu, wairak kà taisnigàs prasibas. Un kad burschuasija wairs tahlak negribès peekahptees, kad muhsu spehki buhs peeteekoschi peeauguschi—mehs saukšim wisas pasaules darba laudim: „Tauta, sazelees! Satreezi drupàs wezàs teesibas, wezo waru! Wisu walsti, semi un wisu saimneezibu nem sawàs strahdneeku rokàs un eewed ihsto brihwibas, brahlibas un weenlihdsibas walsti—sozialismu!"

Gatawojeetees uf Satwersmes Sapulzes wehleschanam.

Rewoluzionarà kustiba turpinas un ar katru deenu guhst jaunus eekarojumus. Sozialdemokratijas zihnas sauzeeni eemanto arweenu plaschaku un plaschaku peekrischanu. Prasiba pehz Satwersmes Sapulzes sasaukschanas arweenu dsikak un dsikak eespeeschas wisplaschako tautas masu atsinà. Ta ir wisdroschakà kihla, ka wina teescham ari tiks sasaukta, warbuht jau pehz pahris, trim mehneschеem. Laiks wisai ihss un tapehz jau tuhlin, nekawejoschi jakeras pee darba, lai sagatawotos uf winas wehleschanam.

Proletariata wezu wezà prasiba pehz wispahrejàm, weenlihdsigàm, teeschàm un aisklahtam wehleschanam bez schaubam peepildisees. Zitadu wehleschanu kahrtiba nebuhs un nedrihkst buht. Tahdà kahrtà pee wehleschanu urnam tiks aizinatas wisplaschakàs tautas, masas, wisi, it wisi, kam pee wezàs kahrtibas daschadakàm wehleschanam wehleschanu teesibas netika dotas. Togad winàm buhs jaistur pirmais politiskais eksamens, japrot nodot sawas balsis teem kandidateem, kuri teescham aisstahwès Satwersmes Sapulzê winu intereses. Bet plaschajàm tautas masam winu paschu intereses wehl nebuht naw skaidras un saprotamas, jo wezais reschims nekahwa winàm organisetees un schis intereses noskaidrot. Plaschàs masas saprot tikai weenu — to, ka wezà kahrtiba bija slikta. Bet kà buhwet jauno kahrtibu, ko darit, lai ta buhtu laba — tas winam arween wehl paleek neskaidris.

Un taisni uf schì neskaidribas nesinaschanas, neapsinas pamata jaunàs, demokratiskàs kahrtibas naidneeki, demokratiskàs republikas pretineeki mehginàs nostiprinat sawas posizijas, lai pagreestu wehstures ratu atpakal. Wezàs kahrtibas draugi mas pa masam sahks lihst ahrà no sawàm tagadejàm slehptuwem, apslehps sawas reakzionaràs meesas ar brihwibas un brahlibas uswalkeem, sludinàs sawàs programàs tautai daudz jauku leetu un aizinàs politiskos weenteesischus balsot par saweem kandidateem. To paschu darìs ari burschuasija; ari wina solis wairak, nekà pateesibà spehj un grib dot, solis tikai tapehz, lai sasmejotu tumsà weenteesigo, lehttizigo balsis sew par labu. Un tahdu polititsku weenteesibu Kreewijà ir miljoni. To ne uf azumirkli nedrihkstam aismirst. Ja ihstas demokratijas, demokratiskàs republikas pretineekeem, pat sem demokr. republikas slagas wiltigi ejot, isdosees schos miljonus weenteesischu noswejot, tad demokratiskas republikas mums nebuhs, tad Satwersmes Sapulze nolems no jauna uszelt nupat sagrauto troni, tikai sawadakà weidà.

Mehs nedrihkstam pahrwehrtet sawus spehkus. Tagadejà, ahrkahrtigi kritiskà un atbildigà momentà, tas buhtu noseegums pret rewoluziju. Redsot fabrikas strahdneeku koti rewoluzionaro gara stahwokli mehs nedrihkstam eedomatees, kà tahds pats gara stahwoklis walda it wisur, wisos strahdneekos un strahdneezês, wisplaschakajàs tautas masàs. Ne, tur ihsta rewoluzionarisma wehl naw, tur tas wehl tikai jarada. Un tapehz nekawejoschi jaismanto paschreisejà politiskà brihwiba — rakstita un runata wahrda brihwiba, organisazijas brihwiba. Nest sawu apsinu un politisko saprahtu plaschajàs, neapsinigàs weenaldsigàs, kuhtràs strahdneeku un demokratijas masàs — tas tagad apsinigo strahdneeku, rewoluzijas preekschpulku usdewums. Schis wehl neapstrahdatais, neiskoptais tihrums ir muhsu tihrums, kur usdihgs tikai muhsu sehtà sehkla, ja mehs tikai to sehsim, ja neeesim schim tihrumam weenaldsigi garam. Bet ja mehs scho tihrumu atstahsim nowahrtê, liktena warà, tad apsès to zitì, muhsu eenaidneeki, labakà gadijumà liberalà burschuasija un sliktakà — reakzijas kraukki.

Mehs nedrihkstam sewi apmahnit un weeglprahtigi domat, ka winu sehkla tur neaugs. Ja, wina neaugs, tas taisniba, bet tikai tad ja mehs wispirms wismas blakus wineem, sehsim sawu sehklu, ihstu, newiltotu brihwibas sehklu. Bet ja mehs to nedarisim, tad winu, muhsu eenaidneeku, sehkla tur augs un nesìs bagatigus dsihwibas auglus wineem, bet nahwes sahles — mums.

Tapehz beedri, rewoluzijas labà, muhsu nahkoschàs brihwibas labà, demokratiskàs republikas labà — pee schi neapstrahdatà, neiskoptà tihruma, muhsu darba lauka, lai to nepanem eenaidneeks. Zik ween eespehjams beeschi mums jasasauz blaschas tautas sapulzes un jaizina tur neween fabriku strahdneeki, bet wisi, wisi: kalpones, kehkschas, istabas meitas, wekas masgatajas, durwju sargi, sehtneeki, melnee, weenkahrschee eelu strahdneeki, amatneeki — wisi, wisi proletareeschi un wineem tuwu stahwoschee elementi. Schinìs tautas sapulzês janostaidro tagadejee leelee notikumi, jasaka, ka wehl nebuht naw wiss paderits, jadara wineem saprotami muhsu un reisê ar to ari winu paschu zenteeni un mehrki. Jaeekat wineem galwàs, ka uf Satwersmes Sapulzi jawehl tikai strahdneeku schkiras preekschstahwji — sozialdemokrati, japeerahda, ka tikai sozialdemokrati teescham aisstahwès winu intereses. Jabeedina no wiltus praweescheem, no wilkeem awju drehbês. Jamahza, ko darit, kà organisetees, kà wehlet un ko wehlet. Naw jaaismirst, ka tagad, schoreis buhs scho plascho, neapsinigo masu pirmais politiskais solis, pirmais eksamens. Apsinigajam proletariatam, kà ruhpigai mahtei, jaeet neapsinigajeem lihdsi un japeeluhko, lai wini pirmo soli sperot nekluhp

Rewoluzija naw schauru grupu, bet gan plaschu masu darbs. Masas sagrahwa muischneezisko-birokratiskàs waldibas asinaino troni, — masam jauszek ari demokratiskà republika, eewehlot winas ihstos aisstahwjus Satwersmes Sapulzê.

Tadehk pee masam ar nenogurstoschu darbu — winàs slehpjas muhsu nahkotnes laime.

Sinus.

Wehsturisks luhsums.

Tumschais traips Eiropà issudis. Ta weeta, no kureenes winsch rehgojàs, krahsojusees asins sarkana. No tureenes zekas rewoluzionarais jaunradischanas wilnis, kursch arween draudoschak sahk sistees pret Eropas saruhsejuscheem burschuasiskas pasaules wahrteem. Weenigi Kreewijà bij usglabajees patwaldigais absolutisms. Winsch bij tas schandarms, ko Wakareiropas burschusija algoja, lai ilgaki noturetu tureenes sabeedrisko eekahrtu burschujiskos

---

panem rokà. Uf muguras peestiprinatu, winu tik stipri nemana.

„Flintes rokàs!" —

„Uf plezu!"

Itkà dodamees uf paradi, tà skan skarbà wirsneeka pawehle. Un it kà mehs dotamees uf poradi, mehs sakeram flintes.

„Uf labo — marsch!"

Un pa tschetreem mehs weikli nogreeschamees.

„Zeturtà, peektà, septità, astotà rota!" sauz majors — sehtas widù.

Mehs esam astotatajà un peeslejamees septitajai. Kasarmas galma wahrti ir wakà. Mehs dodamees turp. Muhsu kahjas min smageem sokeem eelas akmenus.

„Uf preekschu!"

Kahjas atswabinas un dodas uf preekschu.

Eelas ir pilnas zilwekeem. Pa abàm malam tee stahw pa trotuareem un laisch muhs garam nomarschet. Wehl ir agrs rihts, bet jau wisa pilsehta kahjàs. Teem naw meera bijis gultà. Japaluhko, kà aismarschès saldati.

Wini mums mahj ar azim un ar rokam.

Peezpadsmitgadejs sehns tek mums blakus. Wina brahlis marschè muhsu grupà.

„Mama leek sweizinat, winai klahjas atkal labak — — pazeltees wina wehl newar, zitadi wina ari buhtu te — bet man wehl tew janodod schis no winas —"

Un sehns sneedz brahlim pretim roku un grib kaut ko dot, papirinà eetihtu — azim redsot, naudu. Bet wezakais to atstumj strupi:

„Leez pee malas! Es tatschu saziju, lai patura pate un lai labi uskopjas un, kad mehs nahksim mahjàs, lai ir mundra un wesela."

Lehnam sehns eebahsch naudu atkal kabatà.

Masleet tahkak uf preekschu maseem solischeem steidsas jauna seeweete. Mehs ejam ahtreem sokeem un winai jaeet teziņus, ja grib lihdsi tikt. Bet zik gruhti tur ari nebuhtu, wina klupdama nenowehrsch sawas azis no sawa laulata drauga. Kas wineem wehl tik steigschus japarunà, mehs nesaprotam. Bet winas waibsti, winas komiski atsgrahbjoschà peekariba pee laulatà drauga mums pilnigi saprotama.

Un nu arween jo wairak peeweenojas mums publikas. Katrai rindai blakus skreen pahris zilweku, kas pawada sawus peederigos. Sirmeem mateem tehwi un mahtes, kas ruhpju pilni noraugas, mahsas, lihgawas, laulatas seewas.

Winu starpà weena, kuru azim redsot, uf gruhtàm kahjam. Ta buhs dsembeschana pilnigà weenatnê.

Mans kaiminsch, kluss Holsteineets, kursch wisu zeku klusam noraudsijees uf preekschu, peegreesees man, tschukst: „Zik daudz to behrnu, kas patlaban zekà uf scho pasauli un kas nedabuhs redset sawa tehwa".

Un tad winsch atkuhst un sahk stahstit par sawu brahli, kuram daschas deenas atpakal bija jadodotees kara un kura seewa taisni tanì pat deenà bija dsembejusi un palikusi drudsi gukam.

„Tas wairs naw zilwezigi."

Bundseneeki un stabulneeki keràs pee darba un jautrs marschs atskan pa eelu.

Ji kauschu puhka atskan skaki kehrzoscha balss: urra!

Ziti palihdz un urrawas atskan pa wisu eelu, un wairs nemitejas.

Tikai Holsteineeti tas neaiskustina.

„Kas par mukkibam! Laudis kà dulli! Neweens wairs nesina, ko dara."

Es paraugos sahnus uf winu. Winsch eegrimis domàs. Tad eesahka no jauna:

„Man ari seewa un trihs behrnini mahjàs. Wini par wiseem dabus pahri graschus par deenu un wairak neka. Un no ta jadsihwo tschetreem zilwekeem."

Kahds mehgina winu usjautrinat: gan jau kahds zits atrasees, kas par winu gahdàs."

„Kas! Zits? — winsch noruhz dobji: ikkuram par sewi peeteek ko gahdat. Kad es atgreesischos wisi wini jau buhs nosprahguschi. Labakais nemaj neatgreestees.

(Turpmak wehl.)

Beedrus strahdneekus sozial-demokratus usaizina eestahtees partijâ.

Wajadsiga 2 beedru eeteikschana. Peeteiktees war Rajona Birojâ Петр. ст. Лахтинская № 22, кв. 32.

walsts rahmjos. Te mekleja wisu semju reakzija atspaidu un bagatigâ mehrâ ari atrada.

Ta pate burschuasija, kura 1789. g. zihnijâs par zilweku un pilsonu teesibam, kura 1848. g. lehja aknis uf Berlines un Wihnes eelam dehl absolutisma gahschanas Wahzijâ un Austrijâ, —nostiprinajusi sawas posizijas, wairs i nedomaja par usstahdito losungu tahlakfludinaschanu wisai pasaulei. Wina atsmirsa sawus jaunekla gadus. Sawu ahdu sargadama, wina zik ween spehja peelika wisas puhles, lai usturetu scho reakzijas sargposteni Eiropâ—Kreewijâ—wisâ winas asiatiskâ absolutisma stahwokli.

Leeta ta, ka burschuasijai, kura nokratija no plezeem widus laiku dsimtbuhschanas atleekas un domaja brihwi un beebehdigi uselpot sahka miht uf papescheem jauna schkira, kuru organiseja un radija tâs paschas pilsoniskâs brihwibas un plaukstoschâ pilsehtas ruhpneeziba. Augoschais un mostoschais proletariats ismehrîdâs par draudoschu speh'u, no kura karsti sahka mestees isbeedetai burschuasijai.

Un tâ ka walsts pee tagadejâ kapitalistiskâ saimneekoschanas weida ir zeeschâ atkaribâ weena no otras, tad dabiski, ka Wakareiropas burschuasija meta azis uf absolutisko austruma kaiminu. Republikaniski Franzija draudsejâs ar reakzionaro Kreewiju. Frantschu pilsoniskâ prese dseedaja slawas dseesmas kreewu zarismam. Frantschu, wahzu, belgeeschu kapitalisti plehsdamees zentâs peedahwat kreewu despotismam kapitalus, kas nepeezeeschams wina waras notureschanai.

Wahzijas reichstagâ Bilows 1904. g. atklahti pateiza, ka wahzu waldiba palihdsês wiseem spehkeem kreewu patwaldibai zihnâ ar rewoluziju. Winsch stnaja, ka wahzu sozialdemokratija neatstahs neisleetotu gadijumu, ja tiks dots spehreens starptautiskai reakzijai zaur Kreewijas rewoluziju.

Kreewijas rewoluzijas usdewumi daudz plaschaki, ne 89. 48. gadu burschujisko rewoluziju usdewumi. Scheit wairs neeet runa tikai par pilsonisko brihwibu eekaroschanu. Tee zihnâ eet pirmam kahrtam proletariats. Winsch schai zihnai peeschkir zitadu nokrahsu. Uf sarkanâ karoga winsch raksta sawus losungus—8 stundu darba deenu, muischneeku semes konfiskaziju. Ta jau pusproletariska rewoluzija. Tapehz no winos tik pahrak baidijâs ari muhsu liberali, kuri tâpat zeeta no wezâ reschima, kâ winu preekschtetschi Wakareiropâ 18. un 19. gadusimtenos. Tapehz wini, kâ slihkoni, kehrâs pee salmina, dibinaja progresîwus blokus un zitas jaukas leetinas.

Bet wezais reschims bij nepeeluhdsams. Kâ liktena ironija tamdehl isleekas, ka muhsu Rodsjanko ar ziteem liberaleem pa labi un pa kreisi iseet Domes paleewenî ar sarkanu karogu rokâs.

Tas no kâ tik breesmigi baidijâs muhsu un Wakareiropas burschuasija, eesahzees. Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomes ussaukums karojoschâm tautam leezina, ka notizees leels luhsums wehsturiskâ gaitâ. Starptautiskâs, kâ ari eekschsemes atteezibâs noteek leelas pahrmainas.

Kreewija—reakzijas eespaids, Eiropas schandarms—pate kluhst par jaunâs rewoluzionaràs kustibas awotu, no kureenes eerosinajumu smelsees pahrejâs semes. Kreewijâ proletariats sahk diktet sawu gribu par spihti wisâm burschuasijas klaigam un waimanam. Ja tas wareja notikt Kreewijâ, zik reischu leelakâ mehrâ tas nenorisinasees Wakareiropâ!

Tas wilnis, kursch zitkahrt izsehlâs Franzijâ, nahza no reetumeem uf austrumeem un isskhka Kreewijas stepês, tagad pluhst pretejâ wirseenâ un sahkumu neui Kreewijâ. No tejeenes iseet sauzeens wisu semju apmahnitâm un zeetejâm tautam nomest wehrdsibas waschas. Schis sauzeens newar palikt bez atbalsa.

Kara sahkumâ, kad draudeja breesmas no naidneeka eebrukuma, kad burschujiskâ prese isleetoja wisu daikwahrdibu un wisus waldoscho schkiru leetoschanâ esoschos lihdsekus, lai sakurtu naida uguni brahku starpâ, lai istehlotu draudoschâs breesmas ziwilisazijai un kulturai no austrumsem barbareem tad, isskaidrojams, ka leelumleelai tautas masas bakai neatlika laika apswehrt leetas stahwokli, wina padewâs hipnosai un kahwâs waditees no teem, kuru interesês bij karsch, kuri no kara eerausa milsu pekku un neka nesaudeja.

Tagad wairs nekahda burschuasijas agitazija nespehs tautas apmahnit. Lai kâ wina nezenstos apslehpt pateesibu, ta tomehr noees lihdz adresata apsinai.

Karojoscho walstu darba kaudis wisnekaunigaks kahrtâ peesmeeti no eekaroschanas kahreem kapitalisteem pirmo reisi dsirdês brihwu un pateesu wahrdu no atswabinatas tautas, kura war pildit to, ko sola.

Karu naw eespehjams isbeigt weenai pusei. Winsch jaisbeidz reisê abâs pusês. Weena puse newar mest plintes kruhmos un rahptees ahrâ no eerakumeem, kamehr naw droschibas, ka otra puse no muguras neusbruhk neapbrunotam.

Scho pateesibu ismantoja burschuasija — teiza, karsch tamdehl jawed lihdz galam, lai tas maksatu ko maksadams. Protams, nokluses teek, ka maksatajs buhs ne burschujs kapitalists, bet darba kauschu masa, winu behrni un behrnu behrni.

Burschuju prese pilnâ kaklâ brehza par tâm breesmam, ko gatawo wisadi buntawneeki un sozialisti, kuri wedina tautu uf sazelschanos pret eksploatareem-kapitalisteem un winu karu. Breesmas draudeja ne tautai, bet burschuju makeem, jo rewoluzija nosihmeju ari drihsu kara isbeigschanu, pee tam tahdejadi, kâ tas isdewigi apspeestâm masam un newis imperialisteem.

Kreewijas darba tauta pirmâ usdroschinajâs pazelt rewoluzijas karogu. Wina pirmâ pasludinaja sawu gribu wisu semju tautam zaur Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomes ussaukumu. Kreewijas proletariats un semneeziba uebaidijâs no burschuasijas sludinatâm ahrejâ eenaidneeka breesmam. Kara lauku fronte naw mainijusees un kreewu armija droschi stahw sargu weetâs, aisstahwot rewoluzijâ eeguhtâs posizijas un gaida, kad beedri no pretejeem eerakumeem schtiku weetâ sneegs rokas.

Luhsums starptautiskâs atteezibâs ir notizis. Mehs gaidam tikai wina resultatus. Ar pilnu pahrleezibu waram teikt: ilgi uf wineem nebuhs jagaida. N. K.

Kriminalnoseedsneeku liktenis.

No daschdâm Krerwijas pusem nahk sinas par nemeereem zeetumos, kuros tagad palikuschi tikai kriminalnoseedsneeki. Laba teesa no wineem rewoluzionarâs pilsehtâs pee wispahrejas eeslodsito atswabinaschanas guwa brihwibu kopâ ar politiskajeem. Tâ tas notika Peterpilî. Protams, ir winu starpâ daudz tumschu elementu, kuri brihwibâ tikuschi, kluhtu par eerozi reakzionareem, nodarbotos ar laupischanu un pogromu rihkoschanu. Bet jasin, ka winus teesaja wezâ waldiba, nopehrkamee teesneschi, winus dsina noseegumus pastrahdat wezâ reschima schaušmigee dsihwes apstahkli. Newar weenaldsigi paeet garâm winu sauzeeneem, kuri skan no smazejoscheem zeetuma muhreem.

No Odesas sino, ka tureenes sadumpojuschees zeezumneeki nomeerinati. Eeslodsitee — skaitâ 1600 zilweku — gaidot uf waldibai eesneegtâ luhguma atbildi. Wini eeweduschi pagaidam zeetumâ paschwaldibu. Izwehleta komiteja no 10 zilwekeem, kuri pahrsin zeetuma eekschejo dsihwi, pahrtikas leetas, kâ ari apsardsibu.

Ari no Baku sino par zeetumneeku nemeereem. No zentralzeetuma isbehguschi wisi arestanti. Tas pats Jekisawetgradâ.

Schlisselburgas zeetuma politiskee katordsneeki peeprasa amnestiju teem kriminalisteem, kuri tikuschi islaisti reisâ ar wineem. Aisrahda, ka schee noseedsneeki godam un ar entusiasmu ispildijuschi rewoluzijas deenâs pilsonu peenahkumu brihwibas karotaju rindâs, organisejuschi milizju u. t. t.

Rewoluzijas noskaņas eespeeduschâs ari dselsrestem aisprostotâs kriminalistu kamerâs. Ir jadomâ par winu liktena atweegloschanu.

Daudz un daschadi ir eemesli, kamdehl zilweks nokluhst uf kriminalnoseedsneeka sola. Galweno lomu scheit spehlê ne noseedsiga eedsimtiba, bet tee apstahkli, kuros winus gruhda mantigâs waldoschâs schkiras, kuras issuhza winu energiju un darba preeku, plehschot beidzamâs skrandas no winu muguram, ko maksat nodokļus un pildit usnehmeju makus.

Ne tikdaudz waram wainot schos nelaimigos upurus, kâ noschehlot. Moments prasa, ka ari wini ko bauda no eekarotâs brihwibas.

Wakareiropâ plaschi teek praktiseta eepreekscheja noseedsneeku atswabinaschana. To paschu, laut ari schauros apmehros, sahka praktiset ari wezâ waldiba. Bet ko lihdseja schee panehmeeni wezâ reschima rokâs, jo winsch pats bija noseeguma wairoschanâs awots.

Teesleetu ministrs Kerenskis isstrahdajot amnestijas projektu par wispahrkriminaleem noseegumeem. Nodomats saihsinat uf pusi soda laiku par teem noseegumeem, kas saistiti ar teesibu saudeschanu un pilnigu apschehloschanu teem noseedsneekeem, kuri teesibas naw saudejuschi. Bez tam zenschotees eewest humanaku reschimu zeetumos.

Aismirsts schinî amnestijas projektâ eepreekscheja noseedsneeku atswabinaschana. Jo daudzi no teem noseedsneekeem, kuri saudejuschi teesibas, pelna, ka wini teek tuhlin atswabinati. Tamdehl jaatsihst par pareisu „Rabotschajas Gasetas" projekts, tuhlin dibinat sabeedrisku eestahschu un adwokaturas preekschstahwju organisazijas, kuram tiktu dotas plaschas pilnwaras noseedsneeku eepreekscheja atswabinaschanâ.

Bez tam wehl japrasa wezâs waldibas teesas spreedumu zaurskatischana. Sewischki nepeezeeschams tas tajâs leetâs, kurâs wezâs teesas dsina zara waldibai pakalpigu politiku, starp zitu wisas speegu leetas, jo sem schis firmas zariskâ patwaldiba wisnegehligakâ kahrtâ isrehkinajâs ar saweem pretineekeem.

Pagaidu Waldibas ussaukums poleem.

Pagaidu Waldiba greeschas pee poleem ar sekoschu ussaukumu:

„Wezâ Kreewijas walsts eekahrta, kura sehja muhsu starpâ naidu un wehrdsinaja nu ir uf wiseem laikeem gahsta". Tahlak jaunâ waldiba apsweiz poļu tautu, kâ sawus brahkus un sauz winus pee jaunas dsihwes un brihwibas.

„Wezâ wara jums dewa tik lischkigus solijumus, bet negribeja winus ispildit. Widus-Eiropas walstis isleetoja sew par labu winas kluhdas, lai eenemtu un nopostitu juhsu semi, neenigi ar noluhku zihnitees ar Kreewiju un winas saweenoteem, schis walstis jums dewa fantastiskas skas walsts teesibas, pee tam ne wisai poļu tautai, bet tik weenai Polijas daļai, kura uf laiku ir eenemta no eenaidneeka. Tâ wini gribeja nopirkt tâs tautas asinis, kura nekad naw zihnijusees par despotisma usturescham. Poļu armija ari tagad neees zihnâ par brihwibas apspeeschanu, par sawas tehwijas saschkelschanu, sem muhschigâ eenaidneeka komandas. Brahli, poļi! Brihwâ Kreewija sauz juhs zihnitaju rindâs preeksch tautu atswabinaschanas."

Neatkarigâs Polijas nodibinaschana buhschot par kihlu ilgam nemeeram nahkoschâ atjaunotâ Eiropâ. Aoweenota ar Kreewiju brihwâ weenibâ, polija buhschot par stipru atbalstu pret zentralâm walstim.

Brihwâ un apweenotâ poļu tauta pati teilschot sawu walsts eekahrtu, isteizot sawu gribu zaur Satwersmes Sapulzi, kura tikschot sasaukta Polijas galwas pilsehtâ.

Ussaukums nobeidsas ar sajuhsminatu un brahligu juhtu pahrpludinatu patosu eet uf preekschu, zihnâ, roku rokâ, plezu pee pleza par kreewu un poļu brihwibu.

Kâ redsams, brihwibas wahrdu war ismantot ari preeksch tautu naida kurschanas. Tâ rihkojas pagaidwaldiba zensdamâs peespeest tautu uf kara turpinaschanu par katru zenu, lai gan ij tautas widus it wisur pazeļas balsis pret weltu asins leeschanu.

Ahrsemes.

No Berlines sino, ka „Vorwärts" prasot parlamentariskas walsts eekahrtas eewedschanu Wahzijâ. Tam wajagot notikt wisdrihsakâ laikâ, jo pretejâ gadijumâ sekas warot buht loti behdigas.

„Berliner Tageblatt" râpat ka „Vorwrts" atsihst kâ Wahzijai wajadsigas reformas

Madridê. Strahdneeki nolehma greestees pee kreewu rewoluzionareem ar apsweikumu, issakot wehleschanos un zeribas, ka wini drihsumâ ar tahdu pat apsweikumu warês greestees pee wahzu-austreeschu rewoluzionareem.

Parisê deputatu palata ar 432 balsu wairakumu pret 39, pieņehma kara ministra preekschâ likto likuma projektu par 1918. g eesauzamo rekruschu eesaukschanu armijâ starp 12. un 15. aprili.

Sabeedriskâ dsihwe.

Pagaidwaldibas paswehreschana rewoluzijai.

Swehrastu, kuru dewuschi un parakstijuschi wisi pagaidwaldibas ministri, starp zitu ir schahdi wahrdi:

„Swehru, ka peelikschu wisus sawus spehkus un sapraschanu, lai iswestu dsihwê wisus tautai dotos pagaidwaldibas solijumus.

Swehru, ka tiks sperti wisi soli, lai wisdrihsakâ laikâ tiktu sasaukta Satwersmes Sapulze uf teeschu, weenlihdzigu, wispahrigu, aisklahtu wehleschanu pamata, nodot winas rokâs walsts waru wisâ pilnibâ, kuru es kopâ ar saweem kolegeem pagaidam esmu usnehmees; un atsiht no winas isteikto tautas gribu walsts pamatlikumu un satwersmes noteikschanâ."

„Tautas" ministrs un tauta.

Parahdijees ir ussaukums, parakstits no Walstsdomneeka Kerenska, kurâ winsch nosauz demonstraziju, kura gahjusi pee Taurijas pils durwim sem sarkana karoga ar usraksteem: „Lai dsihwo rewoluzija!" „Nahwe apzeetinateem!" — par prowokatorisku. Un par prowokatorisku tikai tamdehl, kad bijuschi tahdi losungi.

Man leekas, kad pilsonis Kerenskis schoreis welti usbudinajas un tapat tuksches ir wina apwainojums prowokozijâ.*) Eeskatotees rewoluziju wehsturê — prasîba pehz wezâs waras preekschstahwju nahwes naw jauna. Un ne weenâ ween weetâ wina ir tikusi sankzioneta un isweesta dsihwê no rewoluzionaràs tautas.

Tamdehl, pirms demonstrantus apwainot prowokazijâ — wispirms wajaga salihdsinat jau sodito waldonu dsihwi un darbibu — ar tagad gahstâ un sodamâ. Kad to buhtu darijis Kerenskis, winsch droschi ween redsetu, ka Romanows naw pelnijis wairak schehlastibas ka Fiļips un Ludwikis Anglijâ un Franzijâ.

Eeeedams jaunâ Pagaidu Waldibâ, ka teesleetu ministrs winsch laikam pahrleezinats, ka tikai no wina eeskateem atkarajas, ka sodit apzeetinatos un newar zeest, kad publis jauzas wina darischanâs. — Schis eeskats no wina puses ir dsiki nepareiss.

Par teesleetu ministri winsch tika tikai pateizotees rewoluzijai, tamdehl winam ari wajaga usklausît un rehkinatees ar to, ko teiz rewoluzionarâ tauta. Pehz maneem eeskateem par apzeetinato likteni waretu lemt tikai Rewoluzionarais Tribunals jeb rewoluzionaràs tautas ustizibas wihri — Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padome wisâ wisumâ. A—t—ats.

*) Jeb winsch peekopj tahdu paschu taktiku, ka burschuji, kuri wisus, kas naw ar wineem weenâs domâs, pasludina par prowokatoreem. Tahdâ gadijeenâ brihnos, kamdehl winsch, kâ jaunâs waras preekschstahwis, nelika schos „prowokatorus", kas jauz sabeedribas meeru — arestet jeb apschaudit?

Pasaules kara zilweku upuri.

Dana finatnes beedriba „Selskabet for Social Forsken of Krigets Fölger" nesen publizeja sekoschus druhmus skaitkus par pasaules kara zilweka upureem daschadâs walstîs lihdſ pehrnâ gada rudenim. Kreewija saudejusi 1.494 000 noschautu, 4.064 000 eewainotu, 1.154.000 inwalidu un 2 000.000 wangineeku. Wahzija 885 500 noschautu, 1.602 900 eewainotu, 634 000 inwalidu un 400 000 wangineeku. Franzija 885.000 noschautu, 2.115.000 eewainotu, 624 000 inwalidu un 400 000 wangineeku. Austro-Ungarija 718 054 noschautu 1.776.940 eewainotu 553 082 inwalidu un 1.150 000 wangineeku. Anglija 205.000 noschautu, 154 300 inwalidu, 512 000 eewainotu un 86.384 wangineeku. Turzija 150.000 noschautu, 350.000 eewainotu, 105 000 inwalidu, bet wangineeku skaits naw skaidri finams. Serbija 110.000 noschautu, 140.000 eewainotu, 42.000 inwalidu un 200 000 wangineeku. Italija 105.000 noschautu, 245.000 eewainotu, 73 500 inwalidu un 55.000 wangineeku. Belgija 50.000 noschautu, 110 000 eewainotu, 33 000 inwalidu un 40 000 wangineeku. Bulgarija 25 000 noschautu, 60 000 eewainotu, 18 000 inwalidu, bet wangineeku skaits naw finams. Kopâ nemot pasaules karsch ir aprijis lihdſ schim pawisam 4½ miljona zilweku, 3½ milj. pahrwehrtis par kropteem un wairak ka 11 miljonus eewainojis. Schee skaitli gauchi rahda, ka tagadejais karsch ir organiseta masu apslepkawoschana, kura wisâ drihsumâ ir jaisbeidz, jo pretejâ gadijumâ aisees bojâ wisa Eiropas labklajiba un pate ta pahrwehrtisees par kapsehtu un inwalidu semi! Tg.

Burschuasijas organiseschanâs.

Uſ pilsehtas saweenibas Komitejas eerosinojumu, wakar notika pirmâ organiseta apspreeschanâs atteezotees uſ wisu sabeedrisko organiseziju apweenoschanos. Sapulze nahza pee weenbalsigi slehdseena, ka wisadâ sina ir wajadsiga tahda organisazija, kura mobilisetu wisus walsts tabeedriskos spehkus, lai nostiprinatu eekaroto brihwibu.

Tika usstahditi ari galwenee programas punkti, kuri runâ galwenâ kahrtâ par tehwijas apsargaschanu, no ahrejâ eenaidneeka, pahrtikas organiseschanas teetu un eedweschanu masâs par katru zenu, ka brihwiba buhs eeguhta tik tahdâ gadijumâ, ja buhs spihdoschi nobeigts karsch. Drihsumâ notiks atkal weena sapulze, kura skaitis zauri wispahrejos organisazijas pamatus un galigi isstrahdâs sabeedriko spehku apweenoschanos programu. Ar balsu wairakumu nolemts, ka organisazija tiks eenemta bes darba inteligenzes ari strahdneeku schkira.

Par tizibas brihwibas aprobeschojumu atzelschanu.

15. martâ sahkâs teesteetu ministrijâ likumprojekta isstrahdaschana par tizibas brihwibas aprobeschojumu atzelschanu. Schis likumprojekts teelâ mehrâ atsker ari polu un ebreju weenlihdsibas jautajumu.

1. Sirgu pagalms Smago ormanu komanda.

Pee zeku ministrijas Wasilijas salâ Smolenskas ules Preekstes eelâ 25, Strahdajam 120 strahdn. ormani pee wisskaitkeem apstahkleem i higieniskâ sinâ i saimneezikâ. Pelnam 65 rbt. mehnesî.

15. martâ sch. g. tika notureta strahdneeku pilna sapulze. Eeradâs 67 strahdneeki, kuri nolehma (wisi lehmumi peenemti weenbalsigi):

1) wistuwakâ nahkotnê sasaukt wisu 4 komandu pilnu sapulzi (650 strahdn.) un uſ sawa widus isweht pahrwaldi, kuras usdewums darbus sadalit u. t. t.

2) topeja sapulzê isweht 1 delegatu uſ Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padomi.

3) sahkt wisnoteiktako zihnu par saimneezisko apstahkliu uslaboschanu — darba algas paaugstinaschanu uſ 120 rubleem mehnesî.

4) atsihstot par nepeezeeschamu 8 stundu darba deenu (lai atlikku laike preeksch sewis attihstischanâs, mahzischanâs, isglihtoschanâs un atpuhtas) un zenstees turpmak wisas 4 komandâs eewest 8 stundu darba deenu wirs un swehtdeenas darba atmainischanu.

Peesihme: Wirsdarbi peelaischami tik isnehmuma gadijumos, par teem janosaka bubultu alga.

Pr. strahdneeku preses strahdn. sawahza:

„Правда"i	8 rbł.	73 kap.
„Zihnai"	8 „	73 „
	17 rbł.	46 kap.

Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padome dabujusi telegramu no Nowgorodas gub. semneekeem, kurâ tee isteiz winai sawu atsinibu.

Uſ kara ministra pawehli aresteti un atgahdati uſ Petrogradu generalis Sasonows, kasaku atamans Grekows, kapitans Ungern Sternbergs, kasaku organisazijas pilnwarota palihgs Sets un leelkuasa Borisa Wladimirowitscha sekretars.

Pahrtikas jautajums. Pilsehtas zentralâs pahrtikas komitejâ schinîs deenâs ir isschkirti daschi swarigi jautajumi, atteezibâ uſ pahrtikas leetas nokahrtoschanu. Eedsihwotaju skaitischana, dehl kartinu eeweschanas jau nokahrtota. Kartinas preekich maises tiks eewestas 22. martâ. Maisi pahrdos wisâs lihdsschinejâs maises bodês. Zik leels buhs maises daudsums deenâ uſ katra zilweka, wehl naw noteikts, jo naw wehl issinats, kahds buhs pahrtikas peewedums.

Pagaidu Waldiba nolehma atzelt 2. janwari isdoto pawehli par maksas eeweschanu uſ weenkahrschu korespondenzi, kura teek suhtita uſ aktiwo armiju.

Pagaidu Waldiba eerosinajusi jautajumu par uſ weetam nodibinato pagastu rewoluzionaro komiteju atsihschanu, tamehr tiks isstrahdati jauni likumi par pagastu semstem.

No wisam Kreewijas malam peenahk sinas par weetejâs paschwaldibas organiseschanu. Reorganiseschana uſ wehleschanas pamateem nepaejot bes rihweichanâs. Peenahk peepraſijumi pehz agitatoreem un literaturas.

Petropawlowskâ 14 martâ organiseta Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padome.

Kijewâ, 14. martâ, notika Ukraineeschu ofizeeru sapulze ukraineeschu legionu organiseschanas jautajuma aspreeschanai. Tika nolemts apweenot wisas ukraineeschu semes un peeweenot tâs pee brihwâs federatiwâs Kreewijas.

Nischnij Nowgorodâ, 14. martâ. S.-d. iniziatiwâ grupa notureja sapulzi, kurâ pahrspreeda jautajumu par atteezibam pret karu. Peenehma resoluziju, ka jaa sinst aisstargatschanâs karsch bet nekatotees uſ to, ozenschas wisdrihsakâ laikâ likwidet karsch un noslehgt meers, bes anekſijam un kontribuzijam, kursch garantetu katras tautas paschnoteikschanos. Preeksch minetâ meera tasneegschanas Kreewijai wajaga schos noteikumus likt preekschâ wisam karojoschâm walstim un nepeezeeschami ir jasasauz internazionals, lai wisu karojoscho walstu proletariats waretu kopigi pahrspreest jautajumu par atteezibam pret karu un tahdâ kahrtâ panahkt kara likwideschanu.

Starodubâ Tchernigowas g., pirmâs sinas par rewoluziju nonahza 3 martâ. Tai paschâ deenâ polizija tika atzelta un organiseta milizija. Pee aprinka polizijas tika usmilkts sarkans karogs. Wisi turenes melnsimteeki aresteti. Wisu laiku tomehr bijusi preeksch sinâmiga kahrtiba. Semneeki ne uſ weenu deenu naw pahrtraukuschi produktu eeweschanu. Zenas uſ labibu pat trituschâs no 5 rbł. pudâ uſ 3 rbł.

Nibinskâ, 16. martâ, bijuschee polizijas eerehdni noturejuschi mitinu, kurâ isteikschi protestu bijuscham polizijmeistaram par to, ka winsch ir pawehlejis strahdat pretim rewoluzijai un issala sawu atsinibu jaunajai waldibai.

Nikolajewâ 16. martâ katordsneeku zeetuma iszehlâs nemeeri aiſ tâ eemesla kâ litdſ wineem bij nonohkuschas baumas par amnestiju kriminalnoseedsneekeem. Kad nolasija teesleetu ministra telegramu, kurâ noskaidrots projekts par amnestiju kriminalnoseedsneekeem, zeetumneeki apmeerinajâs.

No Jekaterinoslawgradas zeetuma isbehguschi 403 noseedsneeki starp wineem daudz seeweschu un behrnu un 25 katordsneeki. Daļa no isbehguscheem aisturêti.

Archangelskâ pirms rewoluzijas sahkschanâs pastahweja s.-d. strahdneeku partijas latweeschu grupa, kura pastahweja no 9 lozekkeem. Lihdſ ar wisu politisko partiju legalisescheanos minetâ grupa organiseja Archangelskas K. S.-D. Strahdneeku Partijas organisaziju kura pastahw no 250 beedreem.

Romanowâ Archangelskas gub. organiseta Strahdneeku un Saldatu Deputatu Padome un eewehleta Ispildu Komiteja.

Tiflisâ, 15. martâ, wisu elementarskolu audzeknu sapulze nospreeda atstahdinat no amata Kaukasijas mahzibu apgabala kuratoru Rudolfu wisus aprinka inspektorus, tautskolu direktoru un inspektoru.

Tiflisas skolotaju sapulze issaka sawu atsinibu jaunajai waldibai un usstahda winai sekoschas prasibas: Satwerstmes Sapulzes sasaukschanu wisdrihsakâ laikâ, weenlihdsigas teesibas wisam Kreewijas tautam. Peespeesta skolas mahzibas eeweschana.

Kara sinas.

Reetumfronte. Uſ seemeekeem no Stanislawowas, Jamnizas sahdschas rajonâ, pehz intensiwas minumeteju un bumbu meteju uguns eenaidneeks usbruka muhsu posizijam, bet no muhsu slinschu un artilerijas uguns atspeests winsch atgreesâs atpakaļ sawâs transchejâs.

Kaukasa fronte. Bitlissas wirseenâ muhsu isluhki usbruka turkeem pee Tachtal sahdschas (25 werstis uſ seemeekeem no Bitlisa) turki tika sakauti. Saguhstiti 2 ofizeeri un 12 kahjneeki. Citâs frontes daļâs nenosihmiga apschaudischinâs.

Kwihte.

Pehz seedojumu listes Nr. 2 sanemts seedojumu „Zihnai" par labu:

	rbł.	kp.
Rudsitis	2	—
Karschenin	5	—
Bruschas	2	—
Zihzits	2	—
A. Karschenik	5	—
A. Karschenik	1	—
M. Steppe	3	—
Nesaprotams	—	50
J. Loganows	—	50
Schtreinbergs	1	—
Nesaprotams	1	—
Melnis	2	—
Pij	1	—
Balzers	2	—
Gutbelewitschs	1	—
Brasche	1	—
Kiſis	1	—
Wihtols	—	50
Tambergs	1	—
Tsipernows	3	—
Arendts	1	—
Otol Zahn	1	—
Kolnin W.	1	—
Dollatz	1	—
Grubergs	1	—
Jurgebunt	1	—
Salmin	1	—
Dawid	1	—
Grubes M.	1	—
Ilwes	—	50
Karlinskijs	—	50
R. Muzeneeks	—	50
Jakobsons	—	50
Paischa	—	50
Bembers	2	—
Wischturts	—	50
Peetums	1	—
Krams	1	—
Silberts	1	—
Bitahns	2	—
Kopâ	54	50
No Schrödera fabr. strahdn.	172	50
Pehz listes Nr. 9	22	50
„ Nr. 11	16	95
No „Boba"	42	50
Kopâ	208	95
Sanemts uſ listi № 3 (2. serija) no Weitbruta tipografijas strahdneeketem-drukatajeem (sozial demokrati ahrpus frokzijam) preeksch „Zihnas"	27	—
No Weitbruta, drukatawas ihpaschneeka	10	—
Kopâ	37	rb.

K. S.-D. Str. P. Peterpils organisazijas Latweeschu rajons.

Dr. A. Preedkalns

runajams eekschejâs v. behrnu slimibâ katru deenu, isnemot swehtdeenas, no plkst. 10—1 d.

Petrogradâ,

Podolskaja (Подольская ул.) 6 dz. 3

tahlrunis 5-31 98.

Wezmahte Steinert

no Rigas. Peenem dsemd. un sekr. mahj. Padomi par brihwu.

Петрогр. ст., Рошинская 3, кв. 11.

Leelâ pr. stuhri.

Paraksteischanas uſ soz.-dem. deenas laikraksta

„Zihna"

peenem:

„Prometeja" rajona birojâ, Петрг. ст., Лахтинская 22, кв. 32

Ekspedizija: Троицкій просп. № 14.

Parakstischanâs maksâ:

Bez peesuhtischanas:

Uſ 1 gadu	13 rbł.	—	kap.
„ 6 mehn.	6 „	75	„
„ 3 „	3 „	50	„
„ 1 „	1 „	25	„

Ar peesuhtischanu:

Uſ 1 gadu	14 rbł.	—	kap.
„ 6 mehn.	7 „	50	„
„ 3 „	4 „	—	„
„ 1 „	1 „	50	„

Atsewischkis numurs maksâ 6 kap.

„Prometeja"

Rajona Komitejas sehde

notiks regulari **pirmdeenâs** un **peek deenâs** no plkst. 6 wakarâ biroja telpâ

„Prometeja" rajona beedrus,

kuri wehl nebuhtu peerakstijuschees beedrâ grahmatâ, luhdſ nekawejoschi parakstitees birojâ pee sekretara, lai sanemtu laikâ beedru kartes, bes kuràm newarès ...meklet pilnas beedru sapulzes. Birojs atwehrts no 6—9 katru deenu Лахтинская 22, кв. 32.

Usaizina beedrus seedot preeksch sawa laikraksta

„Zihna".

Seedojumus peenem parakstischanâs weetâ. Turpat isdod ari seedojumu listes. Sahkot ar scho nedeļu

Uſ 5. martu nodomata K. Dsiklejas lekzija

„Raina dseja"

(Rainis un Latwija)

notiks festdeen 25. martâ XIX. Kuntorijas telpâs ((Геслеровскій пер. 1) pulksten ½3 deenâ. Daschas atlikuschas biletes wehl dabujamas Petr. Latw. Labd. beedribâ (Петр. ст., Большой пр. 71).

Petrogradas Latweeschu Labdarigâs Beedribas

„Jaunais Latweeschu Teatris"

Pawlowas sahlê

(Троицкая ул. № 13)

Swehtdeen, 19. martâ 1917. g.

Izrahdâs:

Gewads.

Koris.

Girts Wilks,

dramatisks fragments no J. Raina.

Reschisors: **Amtmans-Breedzis.**

Sidraba schkidrauts,

2. zehleens no Aspasijas.

Reschisors: **A. Meerlauks.**

Sahkums plkst. 2 deenâ.

Zenas, sahkot no 50 kap.—345 kap. Biletes eepr. pahrdod: Petr. Latw. Labd. Beedr. (П. ст., Большой пр. 71) A. Golta grahmatu weik. (Загородный пр. 24), Kukura grahm. weik. (Гороховая 64) J. Osola w. (Садовая 32).

Teatra komisija.

D. S.-D. Weitbruta drukatawâ, Peterpilî Троицкій просп. № 5.